Сергію Миколайовичу Штикову – 60 років

28 жовтня 2008 року виповнюється 60 років Сергію Миколайовичу Штикову – доктору хімічних наук, професору кафедри аналітичної хімії та хімічної екології Саратовського державного університету ім. Н.Г.Чернишевського (СГУ).

С.М.Штиков народився в м.Красноуфимську Свердловської області, його батьки – заводські хіміки-аналітики. В 1971 році він закінчив хімічний факультет Саратовського університету і залишився працювати в ньому спочатку лаборантом кафедри аналітичної хімії, з 1974 року – асистентом, далі – доцентом, а з 1991 року – професором цієї ж кафедри. В 1995–1999 рр. працював за сумісництвом заступником директора з наукової роботи НДІ Хімії СГУ, в 2000–2004 рр. був деканом хімічного факультету. В 1980 році захистив кандидатську, а в 1990 р. в Інституті Геохімії і Аналітичної Хімії ім. Вернадського В.І. РАН – докторську дисертацію за спеціальностями аналітична та неорганічна хімія.

Наукові інтереси С.М.Штикова широкі та різноманітні. Його науковий напрямок – застосування організованих середовищ, принципів супрамолекулярної хімії, нанохімії та нанотехнологій в хімічному аналізі. Він займається дослідженням ефектів локальної зміни властивостей середовища, самоорганізації, переносу енергії збудження, сорбції, концентрування та наближення компонентів аналітичних реакцій в організованних середовищах на основі прямих та зворотних міцел, мікроемульсій та молекул-рецепторів, а також реакцій на твердій поверхні. Подібні системи використовуються в фотометричному, флуоресцентному, фосфориметричному методах аналізу, при розробці оптичних та пьєзокварцевих хімічних сенсорів, в міцелярній екстракції, тонкошаровій, високоефективній рідинній та газовій хроматографії.

Під керівництвом С.М.Штикова захищено 5 докторських та 17 кандидатських дисертацій за спеціальностями аналітична та фізична хімія. Опублікована монографія, 13 оглядових і більше 230 оригінальних статей, 10 учбових посібників, 6 авторських свідоцтв, 4 патента.

Протягом багатьох років С.М. Штиков читає курси лекцій „Історія та методологія науки", „Актуальні проблеми аналітичної хімії", „Спектроскопічні методи аналізу та дослідження", „Стандартизація та сертифікація в хімічному аналізі".

З 1993 р. він член Наукової ради РАН з аналітичної хімії, з 2005 р. – член бюро ради, з 1998 р. – голова Поволжського відділення НРАХ. Також С.М. Штиков є членом Накової ради РАН з люмінесценції та головою секції „Хімічний люмінесцентний аналіз" цієї ради, членом Наукової ради РАН з колоїдної хімії та фізико-хімічної механіки. Голова Саратовського регіонального відділення, член правління, а з 2007 р. – член Президії РХТ ім. Д.І.Менделєєва. В 1998–1999 рр. С.М. Штиков асоційований, в 2000–2001 рр. – титулярний член комісії зі спектрохімічних та інших оптичних методів ІЮПАК, з 2005 року член відділення аналітичної хімії Європейської асоціації з хімічних та молекулярних наук, з 2003 року – іноземний член НРАХ України. Він також член редколегії журналів „Методы и объекты химического анализа" та "International Journal of Chemical and Environmental Research".

С.М.Штиков організував декілька міжнародних та Всеросійських конференцій, в тому числі Міжнародну конференцію „АРГУС-2007-Наноаналітика", Всеросійську конференцію з міжнародною участю з органічних реагентів (1989 р.), два Всеросійських семінари з люмінесценції (1999 та 2001 рр.).

С.М.Штиков двічі отримував стипендію президента Росії та президії РАН, а також премію МАІК „Наука" за кращу публікацію 2004 р., Соросівського професора (2001 р.).

Протягом всього життя Сергій Миколайович займається лижним спортом та спортивним орієнтуванням. Він доброзичливий та відкритий для спілкування, активно співробітничає з фахівцями різних напрямків.

Хіміки України та редколегія журналу „Методы и объекты химического анализа" щиро вітають ювіляра та бажають здоров'я, щастя, творчих успіхів та всього самого найкращого.